

2022-03-04

Diarienummer
511-5566-15

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (MB) att förklara det område som avgränsas av blå heldragen linje på ovanstående karta som naturreservat, med syfte, skäl och föreskrifter enligt nedan.

Reservatets gränser ska märkas ut i fält och dess namn ska vara Yamossen.

I enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 1).

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark-och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att vårda, bevara, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer samt att skydda, återställa och nyskapa värdefulla livsmiljöer för skyddsvärda arter. Myrkomplexet med särpräglad natur och ostörd hydrologi och morfologi och den gamla artrika bokskogen invid myren ska gynnas. Den biologiska mångfald som är knuten till områdets naturtyper ska bevaras. Myrens öppna karaktär och ostörda hydrologi med typisk myrvegetation ska vårdas och återställas så att myren även fortsättningsvis har stor betydelse för fågellivet.

Förekommande ekosystem och biologisk mångfald ska bevaras och utvecklas på lång sikt genom att naturliga processer får fortgå men även genom aktiva återställnings- och skötselåtgärder.

Inom ramen för ovanstående syften ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjlighet till friluftsliv och naturupplevelser. Besökare ska, grundat på allemansrätten, ges möjlighet till naturupplevelser med vildmarkskänsla i ett område som utmärks av tystnad, stillhet och ostördhet.

Syftet ska uppnås genom att:

- området skyddas från exploatering som kan skada eller förändra vegetation och hydrologi.
- skogsmyrmosaiken med gammal barrskog skyddas mot produktionsinriktat skogsbruk och ska liksom bokskogen förvaltas så att förekomsten av gamla träd och död ved ökar.
- naturliga processer får pågå, som att träd får åldras, dö och brytas ned genom angrepp av svampar, insekter eller genom stormfällning och att nya träd sedan förnygras naturligt i de luckor som bildas.
- där det idag finns yngre och skogsbrukspåverkade skogar vidtas åtgärder så att naturvärden nyskapas. Naturvårdande fällning av träd, ringbarkning, utglesning och luckhugning tillämpas i våtmark och skog i lämplig omfattning för att

2022-03-04 Diarienummer
511-5566-15

motverka pågående igenväxning och så att bestånden utvecklas mot tall- och lövrika naturskogar.

- grankulturer avvecklas.
- bok planteras på lämpliga ytor i reservatet.
- främmande arter bekämpas om de riskerar att skada de naturvärden som reservatet avser att bevara.
- forskning, vetenskapliga studier och inventeringar med syftet att öka kunskapen om hotade arter, skogsdynamik, naturvårdsbiologi och skötselmetoder främjas.
- nya kunskaper om hotade och hänsynskrävande arter och naturtyper beaktas i den löpande skötseln av reservatet.

Skälen för beslutet

Yamossen är ett av länets myrskyddsobjekt och har mycket höga värden genom sin storlek, mångförmighet och relativa orördhet. Myren har botaniska värden bland annat med sina stora myrliljekärr. Andra prioriterade bevarandevärden är skogsmyrmosaikerna med de artrika naturskogarna av gammal tall, bok och gran, som till stora delar är klassade som nyckelbiotoper, samt det rika fågellivet.

Igenväxning av myrlandskapet, skogsbruksåtgärder som avverkning och gallring i naturskogen, förändring av hydrologin samt fysisk exploatering utgör hot mot dessa naturvärden.

För att naturvärdena ska bevaras är det viktigt att området skyddas mot produktionsinriktat skogsbruk och exploatering. De viktigaste skötselåtgärderna är naturvårdande röjning av gran samt i viss utsträckning fällning av träd och utglesning av busk- och trädsiktet.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § MB, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservat, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att inom området:

- 1 uppföra byggnad eller anläggning.
- 2 uppföra mast eller antenn, anlägga luft- eller markledning.
- 3 anlägga väg.
- 4 borra, spränga, schakta, gräva, markbearbeta eller bedriva täkt.
- 5 dika, dikesrensa, dämna eller utföra annan åtgärd som kan påverka områdets hydrologi. Med Länsstyrelsen tillstånd är det dock tillåtet att underhålla dike enligt bestämmelserna i 11 kap. 17 § MB under förutsättning att diket är lagligt anlagt.
- 6 anordna upplag, tippa eller fylla ut.

2022-03-04

Diarienummer
511-5566-15

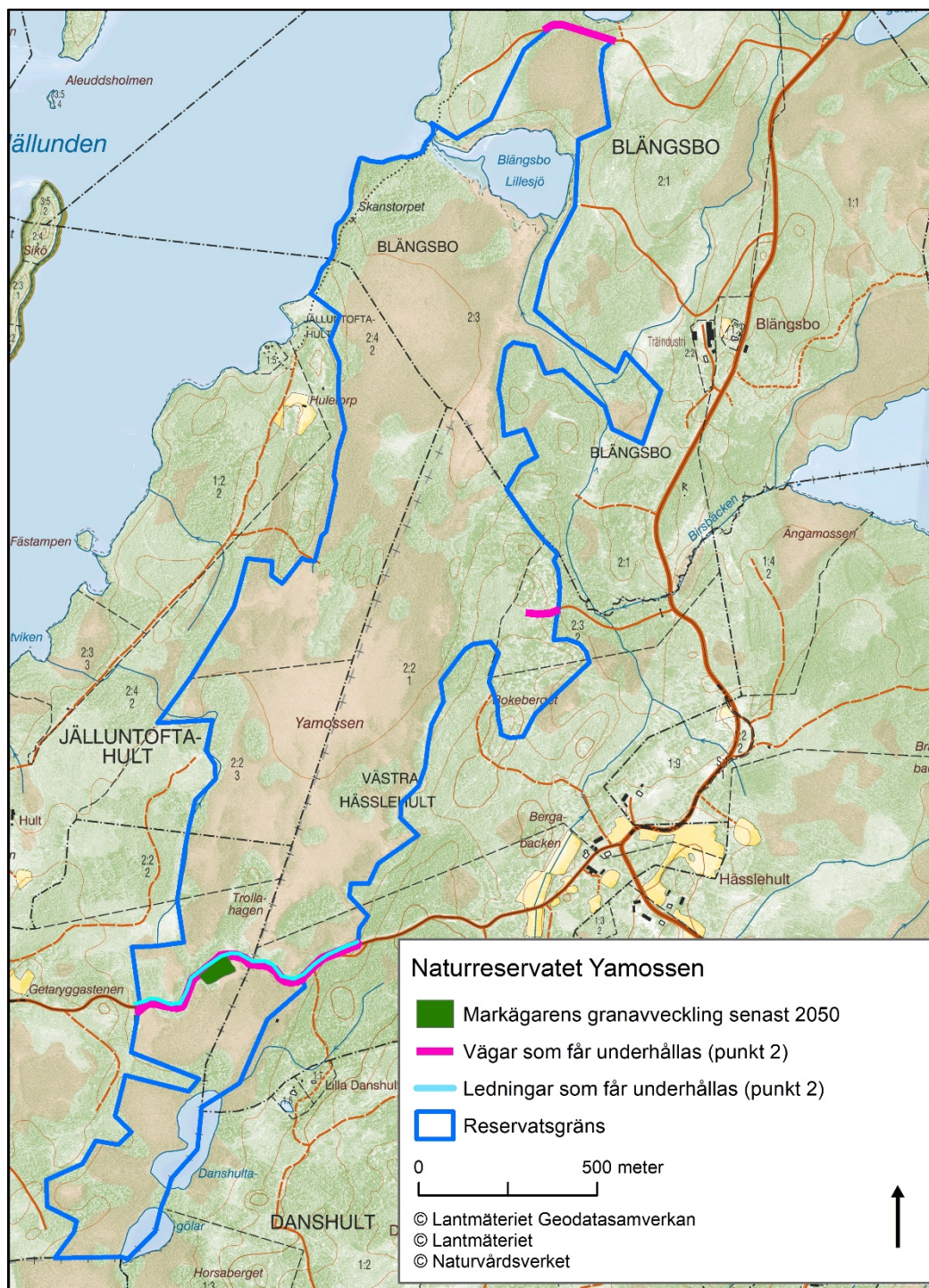
- 7 kalka, gödsla eller sprida bekämpningsmedel.
- 8 avverka, gallra, röja, föryngra skog eller på annat sätt påverka vegetationen.
- 9 ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
- 10 framföra motordrivet fordon annat än på väg.
- 11 bedriva jakt efter fågel.
- 12 utfodra vilt.
- 13 inplantera för området främmande växt- eller djurarter.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för:

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna B. 1 – 5 nedan samt karta 3.
- drift och underhåll av de vägar och ledningar som har markerats på karta 2 nedan. Undantaget gäller endast under förutsättning att:
  - markskador minimeras och uppkomna skador repareras.
  - inget material tillförs området som kan innehålla för området främmande arter eller förorenande ämnen.
- markägarens avverkning av gran på fastigheten Ringshult 3:1, inom det område som markerats på karta 2. under förutsättningar att slutavverkningen utförs senast år 2050. Vid avverkningen ska lövträd och lövbuskar i största möjliga utsträckning sparas. Körskador ska undvikas.
- eftersök av skadat vilt.
- jakträttsinnehavare att använda motordrivet fordon för uttransport av älg, hjort och vildsvin i enlighet med terrängkörningsbestämmelserna.
- jakträttsinnehavare att placera ut jaktorn på lämpliga platser och vid behov genomföra enklare röjningar i siktgor. I första hand ska jaktorn placeras på ett sådant sätt att behovet av röjning minimeras, exempelvis på hyggen och i öppna myrstråk. Fällning av träd grövre än 15 cm i brösthöjd får inte utföras.
- snitsling och skyltning vid jakt under förutsättning att snitslar och skyltar avlägsnas senast ett dygn efter avslutad jakt.

2022-03-04

Diarienummer
511-5566-15

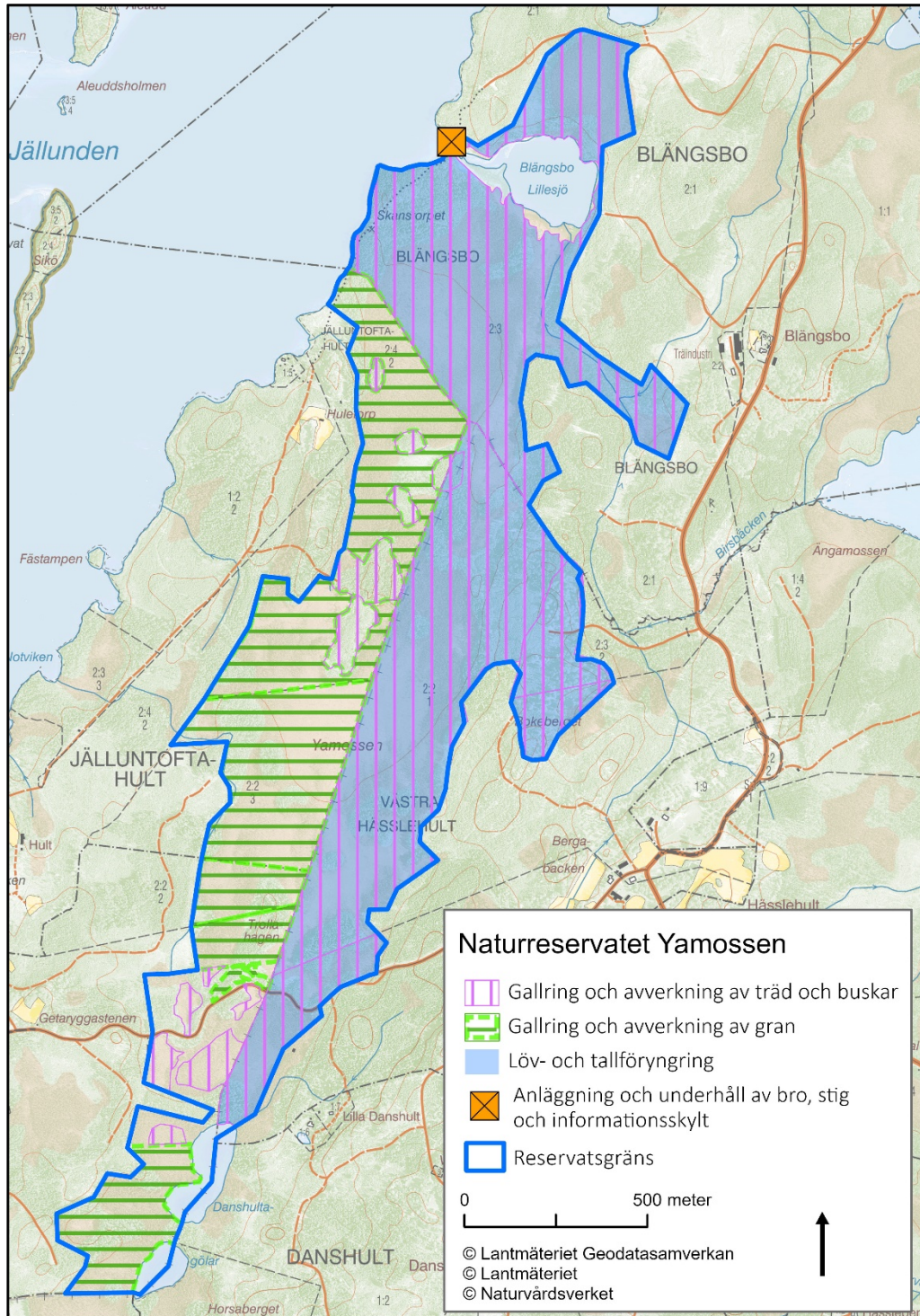
Karta 2. Rumslig precisering av vissa av undantagen från föreskrifter enligt 7 kap. 5 § MB. Övriga undantag gäller i hela naturreseptatet.

2022-03-04

Diarienummer
511-5566-15

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktigas med stöd av 7 kap. 6 § MB ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten tåla åtgärder inom området enligt följande:

Karta 3. Rumslig precisering av föreskrifterna B 2 och 3 i beslut om naturreseptatet Yamossen. Övriga föreskrifter i beslutet som grundas på 7 kap. 6 § MB gäller för hela naturreseptatet.

2022-03-04

Diarienummer
511-5566-15

- 1 utmärkning av naturreservatets gräns enligt Naturvårdsverkets anvisningar.
- 2 Naturvårdande skötsel av området (se karta 3 ovan):
  - a. röjningar. Gäller i hela området.
  - b. gallring och avverkning av träd och buskar. Gäller ingående delar av Blängsbo 2:3, Västra Hässlehult 2:2 och 2:3 samt del av Ringshult 3:1 och Jälluntofta-Hult 2:4.
  - c. gallring och avverkning av gran. Gäller ingående delar av Jälluntofta-Hult 2:2 och Ringshult 2:2, och delar av Jälluntofta-Hult 2:4 och Ringshult 3:1.
  - d. löv- och tallföryngring, Gäller på fastigheterna Blängsbo 2:3, Västra Hässlehult 2:2 och 2:3.
- 3 anläggning och underhåll av bro, stig och informationsskylt på fastigheten Blängsbo 2:3 (se karta 3 ovan).
- 4 utsättning av hotade arter där utsättningar krävs för att stärka artens möjlighet till långsiktig överlevnad i länet.
- 5 undersökningar och dokumentation av mark, vatten samt växt- och djurliv i hela området.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § MB, om rätten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

1. skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar.
2. skada, plocka eller samla in mossor, lavar och svampar. Plockning av matsvamp är dock tillåten.
3. framföra motordrivet fordon annat än på bilväg.
4. ha hund okopplad.
5. elda annat än på anvisad plats.
6. sätta upp tavla, affisch, skylt eller göra inskrift.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

7. använda fällor som dödar ryggradslösa djur.
8. utföra undersökningar som innebär markering, insamling, fångst eller annan påverkan på naturmiljön.
9. inplantera för området främmande arter.
10. anordna lägerverksamhet eller tävlingar.

2022-03-04

Diarienummer
511-5566-15

Upplysningar:

I 31 kap. miljöbalken finns bestämmelser om rätt till ersättning från staten med anledning av föreskrifter om åtgärder och inskränkningar som rör naturreservat.

Vägar

En allmän väg samt en skogsbilväg och vändplan finns inne i reservatet. Både markägaren och reservatsförvaltaren har rätt att utnyttja skogsbilväg och vändplan. Vägar och vändplan kan underhållas. Vid skada på väg och vändplan svarar den som har orsakat skadan för att anläggningarna återställs.

Okopplad hund vid jakt

Det är tillåtet för jakträttsinnehavaren att använda okopplad hund vid jakt.

Om föreskrifterna

C-föreskrifterna

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken (C-föreskrifterna) träder i kraft den 1 april 2022.

Beslutet om föreskrifter enligt 7. kap. 30 § miljöbalken gäller omedelbart, även om det överklagas.

Förbudet mot eldning avser eldning och grillning med fasta bränslen som ved, kol, kottar, gräs, ris. Skälet är att eldning med fasta bränslen utgör en brandfara, och att grenar, stammar, kottar etc. har betydelse för områdets djur, växter och svampar. Föreskriften gäller inte campingkök som drivs med gas eller flytande bränsle om dessa används på ett brandsäkert sätt.

Andra bestämmelser

Länsstyrelsen erinrar även om att andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftet med reservatet, eller som ett komplement till föreskrifterna är bland andra:

7 kap. 13-18h §§ MB, strandskyddsbestämmelser

Strandskyddsområde berör de delar av reservatet som ligger inom 200 meter från Jällunden och inom 100 meter från övriga sjöar och bäckar som genomkorsar reservatet. Strandskyddsbestämmelsernas syfte är att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv samt att bevara goda livsvillkor på land och i vatten för djur- och växtlivet. Åtgärder som kan skada eller motverka syftet med strandskyddet är förbjudna.

11 kap. MB, vattenverksamhet, samt lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet.

Med vattenverksamhet avses bland annat uppförande, ändring, lagning och utrivning av dammar, bortledning av vatten från eller grävning och rensning av vattenområden samt andra åtgärder i vattenområden om åtgärden syftar till att förändra vattnets djup eller läge. Även åtgärder som utförs för att avvattna mark eller som utförs för att sänka eller

2022-03-04

Diarienummer
511-5566-15

tappa ur ett vattenområde eller skydda mot vatten, när syftet med åtgärden är att varaktigt öka en fastighets lämplighet för ett visst ändamål är att betrakta som vattenverksamhet (markavvattning).

Vid rensning av vattendrag där fisken kan skadas ska en anmälan till Länsstyrelsen göras innan arbetet påbörjas.

12 kap. 6§ MB

För verksamheter och åtgärder som kan ändra naturmiljön väsentligt krävs samråd med Länsstyrelsen, i de fall verksamheten eller åtgärden inte omfattas av tillståndsplikt eller anmälningsplikt enligt MB.

4–9 §§ artskyddsförordningen (2007:845), fridlysta arter

Många arter är fridlysta. Det innebär att djuren och växterna inte får skadas eller störas, och i många fall även att fortplantningsområden och viloplatsar är skyddade. Alla fåglar, groddjur, kräldjur, fladdermöss samt orkidéer är fridlysta, och dessutom ett urval av andra organismer. Flodpärlmussla är fredad enligt förordningen om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen (SFS 1994:1716).

2 kap. 1, 6–8 §§ kulturmiljölagen (1988:950), fornlämningar

De fornlämningar som återfinns inom reservatet är skyddade enligt lag. Det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning. Riksantikvarieämbetet och länsstyrelsen får vidta de åtgärder som behövs för att skydda, vårda och undersöka en fornlämning.

1 § terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594)

Körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk är, med vissa undantag, förbjuden.

16 § lag (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Under tiden den 1 mars-20 augusti ska hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att springa lösa i marker där det finns vilt. Under den övriga tiden av året skall hundar hållas under sådan tillsyn att de hindras från att driva eller förfölja vilt, när de inte används vid jakt.

Artikel 7 i Europaparlamentets och Rådets Förordning (EU) nr 1143/2014

om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter: Invasiva främmande arter av unionsbetydelse får inte avsiktligt tillåtas reproducera sig, växa eller odlas.

2022-03-04

Diarienummer
511-5566-15

Hur man överklagar

Eventuellt överklagande skickas till halland@lansstyrelsen.se eller Länsstyrelsen, 301 86 Halmstad. Ange vilket beslut som överklagandet gäller, t.ex. genom att ange diarienumret. Skriv också vilken ändring som begärs.

För att överklagandet ska kunna prövas måste det komma in till Länsstyrelsen senast den **1 april 2022**. Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Länsstyrelsen skickar överklagandet vidare till Regeringen för prövning.

Kungörelse av beslut

Detta beslut kommer att kungöras i ortstidning och i länets författningssamling enligt 27 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt MB m.m.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsen i Hallands län och Länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/halland.

2022-03-04

Diarienummer
511-5566-15

Beskrivning av området

Yamossen är ett myr- och skogsområde vid sjön Jällunden sydväst om Jälluntofta. I myrkomplexet finns såväl öppen myr som sumpskogar och trädbevuxna myrholmar. I den öppna myren finns omfattande fattigkärr och dråg med bland annat myrlilja. På myrholmar och i sumpskogen växer mycket gamla tallar liksom gammal senvuxen gran. Dessutom finns gammal bokskog invid myren. Både barrskogen och bokskogen innehåller rikligt med grov död ved, både stående och liggande. Stora delar av området har klassats som nyckelbiotop.

Uppgifter om reservatet

Namn	Yamossen
Kommun	Hylte
Distrikt	Unnaryd
Areal	184 hektar
Lägesbeskrivning	Cirka 7 km norr om Unnaryds samhälle
Mittkoordinater	N 408649 E 6321066 (SWEREF 99 TM)
Naturgeografisk region	Region 11. Sydsvenska höglandets myrrika västsida
Naturvårdsregister-ID	NVR 2044881
Berörda fastigheter	Blängsbo 2:3 och delar av Jälluntofta Hult 2:2 och 2:4, Västra Hässlehult 2:2 och 2:3 samt Ringshult 2:2 och 3:1
Markägarkategori	Statlig och privat
Förvaltare	Länsstyrelsen

Ärendets handläggning

Områdets höga naturvärden uppmärksammades vid den rikstäckande våtmarksinventeringen som i Halland genomfördes i början av 1980-talet. Yamossen klassades då i högsta klass med avseende på naturvärden. I Myrskyddsplan 1994 pekade Naturvårdsverket ut Yamossen som en av landets mest värdefulla myrar. 1997 registrerades den artrika boknyckelbiotopen. Arbetet med att säkerställa området naturvärden påbörjades 2008 då fastigheten Blängsbo 2:3 köptes in från kyrkan. Därefter har förhandlingar pågått och totalt fem intrångsavtal har slutits. För en fastighet har avtal ännu inte kunnat nås.

Ett förslag till beslut skickades ut till sakägare, berörda myndigheter och föreningar 2018-04-12. Efter remissen har områdets gräns ändrats. Cirka 7 hektar granskog i två avdelningar har uteslutits ur reservatet efter diskussion med markägarna. Ett tiotal yttranden kom in från kommunen, sakägare och omkringboende. I flera yttranden uttrycktes oro för att Länsstyrelsen hade för avsikt att använda bränning som skötselmetod. Skogsbränder har varit ett återkommande inslag i de flesta barrskogar

2022-03-04

Diarienummer
511-5566-15

och en lång rad arter är anpassade till brand. Länsstyrelsen bedömer dock att naturvärdena på Yamossen kan upprätthållas även utan brand genom återkommande röjningar eller ryckning av träd på myren. Brand har därför tagits bort som skötselmetod. Samhällsbyggnadsnämnden i Hylte kommun hade inga synpunkter på förslaget till beslut. Yttrandena sammanfattas och kommenteras i bilaga 3.

Länsstyrelsens bedömning

Val av område och skyddsform

Yamossen är ett av länets myrskyddsobjekt och utgör område av riksintresse för naturvård enligt 3 kp. 6 § MB. Yamossens myrkomplex har mycket höga naturvärden genom sin storlek, mångformighet och relativa orördhet. Området hyser skogliga nyckelbiotoper av bland annat skogstypen ädellövskog. Ädellövskogen är en särskild ansvarsbiotop för länet enligt *Strategi för formellt skydd av skog*, som Halland och Sverige har ett både svenskt och internationellt ansvar att bevara.

Det som kan hota värdena är bl.a. åtgärder som kan förändra områdets hydrologi, exploateringar, fragmentering av biotoper, avverkningar, plantering av gran eller främmande trädslag, konkurrens från gran samt igenväxning av den öppna myren. Även exploateringar utanför reservatets gränser kan i vissa fall vara negativa för natur- eller upplevelsevärden.

Då ett rationellt skogsbruk inte är förenligt med bevarandet av arterna i området behövs någon form av långsiktigt skydd. Området kräver skötsel- och restaureringsinsatser vilket medför att en skötselplan behövs. Vidare krävs ordningsföreskrifter för att bevara områdets värden. Naturresept är därmed den lämpligaste skyddsformen.

Förenlighet med riksintressen, områdesbestämmelser och miljömål

Beslutet följer riktlinjer för prioritering av naturreseptskydd, Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden samt Sveriges miljökvalitetsmål. Bildandet av naturreseptet Yamossen bidrar till att uppnå miljökvalitetsmålen ”Myllrande våtmarker”, ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt och djurliv”.

Reservatsbeslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 kap. MB.

I kommunens översiktsplan omnämns området som en värdefull våtmark där dikning, rensning eller annan exploatering av våtmarken inte bör tillåtas. Vidare bör skogen på såväl fastmarksöar, med undantag av stora ön i centrala delen, som våtmark lämnas att utvecklas fritt enligt kommunen.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med den för området gällande översiktsplanen.

2022-03-04

Diarienummer
511-5566-15***Intresseprövning***

Länsstyrelsen anser, vid en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § MB, att avgränsningen av området, reservatets omfång och föreskrifternas utformning i detta beslut innebär en rimlig balans mellan de värden som skall skyddas och det intrång detta innebär för enskilds rätt att använda mark och vatten.

Medverkande i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Brittis Benzler med naturvårdshandläggare Ingegerd Svensson som föredragande. I ärendet medverkade även länsråd Jörgen Peters, naturvårdsdirektör Henrik Martinsson och antikvarie Jenny Nord.

Detta beslut har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

- Bilaga 1 Skötselplan
- Bilaga 2 Rödlistade och regionalt intressanta arter
- Bilaga 3 Sammanfattning av inkomna synpunkter

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur Länsstyrelsen hanterar personuppgifter finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.